

zadrži. Oni mogu da propadnu fizički i ekonomski, ali neće ići u kompromis, koji je za njih sramotan.

U siromašnoj Istri Labinština je najsiromašniji kraj, naročito njezin istočni dio. Kao ni između Brseča i Plomina, tako ni ovdje uopće nema polja, livada i šuma. Samo krupno i sitno kamenje i nešto malo vinograda i smokava u ograđenim vrtovima i sive uljike. U koliko se približava Labinu, kraj postaje nešto zeleniji, ima više šumaraka, više vinograda i polja mršave žute zemlje. Naselja su vrlo malena i rijetka. Ali u cijelom tom siromašnom kraju nema i nikad nije bilo prosjaka. Tu je svijet osjetljiv, ponosan i poduzimljiv. Žene će skupljati jaja, pa će ih na leđima nositi sedam sati pješice do Pule, muževi će plesti mreže i piti za doručak toplu čistu slanu vodu i jesti kruh od ječma ili crveni od sirka, gorak i oštar brmeč i rijetku kašu, loviti će ribe, ploviti, odlaziti u sve Amerike i slati uštedevine kući. Nikad oni neće izgubiti vjeru u uspjeh, samopouzdanje i ljubav prema radu. U svakom čovjeku ima tu neka samostalnost, neka duboka vjera da je rad najbolja stvar u čovječjem životu i da rad i samo rad može biti jedino spasenje.

Labinjani, Labinke još više, su pobožan svijet. Ali dok se kod žena ta pobožnost pretapa u vjernost, u postojanost i radinost, u odricanje, u najveću materinsku nježnost i dobrotu, kod muškaraca ona izaziva tvrdoću u životu, skepsu prema svijetu i neko vjersko sektaštvo. Ljudi vjeruju u Boga i sumnjaju u popa i mnogi pop je već iz labinskih sela netragom pobjegao od straha od onih ljudi, što ne kunu, ne viču, ne hvale se, ne isprsavaju se, ali koji su u stanju da mnogo više urade, nego što obećaju ili kažu. Pobožnost izaziva u njima smisao za žrtvu i za pravicu. I ako treba da se brani velika pravica treba malu žrtvovati. Prije trideset godina još su labinske bake učile svoje unuke i ovakove pobožne pjesme o plaču Marije: